

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 127/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť P. Z., N., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., B., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 To 102/05 z 25. apríla 2007 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 T 25/02 z 5. mája 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júna 2007 doručená sťažnosť P. Z. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv (ďalej len „dohovor“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 102/05 z 25. apríla 2007 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 T 25/02 z 5. mája 2005.

Z obsahu podanej sťažnosti vyplýva nesúhlasné stanovisko sťažovateľa týkajúce sa rozhodnutia všeobecných súdov vo veci, ktoré pri svojom rozhodovaní o jeho vine a treste neprihliadali na skutočnosť, že jeho trestné stíhanie trvalo 14 rokov v prípade prvého skutku a 12 rokov v prípade druhého skutku. Sťažovateľ v tejto súvislosti dospel k záveru, že táto skutočnosť, teda neprimeraná doba trestného stíhania, sa mala premietnuť do rozhodovania všeobecných súdov buď ako právny dôvod na zastavenie trestného stíhania, v zmysle ustanovenia § 231 ods. 1 Trestného poriadku pre jeho neprípustnosť a v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku alternatívne ako osobitné okolnosti prípadu a pomery sťažovateľa, ktoré mali všeobecné súdy vyhodnotiť ako poľahčujúce okolnosti, ktoré mali byť premietnuté do rozhodnutia a v konečnom dôsledku mali viesť k uloženiu trestu odňatia slobody pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby za daný trestný čin.

Vzhľadom na uvedené skutkové okolnosti a právne závery sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 1 To 102/2005 z 25. 4. 2007 v trestnej veci sťažovateľa P. Z., bytom N., porušil jeho práva uvedené v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Nitre rozsudkom 1 T 25/02 z 5. 5. 2005 v trestnej veci sťažovateľa P. Z., bytom N., porušil jeho práva uvedené v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (sťažovateľa).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie, a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd odmietne aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikovanej praxe ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak by namietaným postupom orgánu štátu, v posudzovanom prípade krajského a najvyššieho súdu, nemohlo dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenia ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 56/03, IV. ÚS 66/02).

1. Z obsahu podanej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ sa nestotožňuje so skutkovým stavom, ako aj s právnymi závermi, ku ktorým dospeli všeobecné súdy pri rozhodovaní o jeho vine a treste.

Ústavný súd v tejto súvislosti dlhodobo a konštantne judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže

zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96).

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 13/01).

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nemožno usudzovať, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je postihnuté takýmito nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti a v konečnom dôsledku o porušení označeného práva sťažovateľa. Sťažovateľ v podstate ani nenamietal odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu a netvrdil, že by toto rozhodnutie bolo arbitrárne, namietal však, že všeobecné súdy mali vyhodnotiť okolnosť, že trestné stíhanie sa skončilo po 12, resp. 14 rokoch od spáchania skutku a trestné stíhanie mali zastaviť pre jeho neprístupnosť.

Ústavný súd zároveň pri preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu nezistil príčinnú súvislosť, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení základného práva sťažovateľa uvedeného v petite jeho sťažnosti. Skutočnosť, že sťažovateľ nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

2. Predmetnou sťažnosťou podanou na ústavnom súde sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu, ako aj uznesenie najvyššieho súdu. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného ustanovenia § 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmavať postup a rozhodnutie krajského súdu, ako aj súdu I. stupňa, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal najvyšší súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa. Z tohto dôvodu bolo namieste sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu ku krajskému súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

3. Podľa ustanovenia § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenia návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, pričom je potrebné ich konkretizovať nielen skutkovo, ale aj právne označením článkov ústavy alebo inej medzinárodnej zmluvy.

V návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), chýba skutková a v zásade aj právna konkretizácia potrebná na posúdenie dôvodnosti a prijatie veci na ďalšie konanie napriek tomu, že táto sa obligatórne uvádza v rozsahu, v akom by sa sťažnosť mala prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol v tejto časti sťažnosť pre nedostatok zákonom prepísaných náležitostí už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

4. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodol o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho neprítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že ochrana podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v priebehu trestného konania, začiatok ktorého spadá na vznesenie obvinenia a koniec na vydanie, resp. doručenie rozsudku alebo uznesenia o poslednom opravnom prostriedku, a nie rozhodnutiu o veci samej, ktoré je produktom tohto konania a ktoré tvorí procesnú hranicu konania. Účelom ochrany poskytovanej podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je zamedziť, aby trestné konanie netrvalo neprimerane dlho. Účelom čl. 6 ods. 1 dohovoru teda nie je preskúmavať meritórne rozhodnutia všeobecných súdov.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že najvyšší súd rozhodol 25. apríla 2007 na verejnom pojednávaní, na ktorom bol sťažovateľ prítomný. Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu 22. júna 2007, teda v čase, keď už vo veci rozhodol súd v poslednom stupni.

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

V čase doručenia sťažnosti už nedochádzalo k namietanému porušeniu označeného práva, preto už stav právnej neistoty nebol a z toho dôvodu podaná sťažnosť v tomto smere nebola opodstatnená.

Ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní predmetnej sťažnosti nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, reálnosť ktorého by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Z tohto dôvodu je sťažnosť zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2008